

[Morten Lango.]

kan skønne, i højere og højere grad har en adfærd i samfundet, som ikke respekterer de love, vi har givet herinde. Det kan man naturligvis kun tolerere til en tid. Jeg tror, det er helt klart, at her er et af de tilfælde, hvor loven må lempe sig efter adfærden. Det er ikke sikkert, at vi ikke kan forbedre adfærden igennem en ny lovgivning — det er mit håb og min tro, at vi kan det; men jeg er helt sikker på, at vi i hvert fald her har et område, hvor loven er kommet på afstand fra retsbevidstheden.

Jeg vil også gerne understrege, at dette naturligvis ikke er et partipolitisk spørgsmål i sædvanlig forstand. Jeg er fuldstændig klar over, at der i de forskellige partier i denne sag er højst forskellige synspunkter. I mit eget parti, som, så vidt jeg har forstået det, i hovedsagen støtter dette forslag, sker det ud fra mange forskellige motiver, og det bliver formodentlig denne blanding af juridisk og etisk problematik, vi skal prøve på at filtrere ud, og det er jo ikke nogen nem sag.

Til ministerens bemærkninger vil det nok være rigtigt at komme med nogle enkelte kommentarer på nuværende tidspunkt. Jeg forstår godt, ministeren mener, at der skal noget mere forberedelsestid til end de 3 uger, han har haft til at læse dette lovforslag. Jeg kan naturligvis ikke svinge piskene over ministeren eller over tinget; men på den anden side forekommer det mig, at vi må være klar over, at vi arbejder under et ganske betydeligt pres. Et sådant spring imellem loven og adfærden kan vi ikke tolerere ret længe. Så vidt jeg kan bedømme det, er det et af de steder, hvor vi allerede er kommet langt bagud i vort lovgivningsarbejde, og jeg håber, ministeren har samme indstilling.

Det er jo altid muligt, når man nedsætter en kommission, når man nedsætter et udvalg, når man tager en sag op til nøjere behandling, at skynde sig lidt, hvis man synes, det haster; og ærlig talt synes jeg denne sag haster meget. Jeg synes, det er en af de sager, hvor vi må kunne få afsluttet vore overvejelser på forholdsvis kort tid. Jeg ville foretrække, om det kunne ske, inden vi holdt sommerferie, og jeg synes, problemerne er af en sådan størrelse og så velkendte for de sagkyndige, at det ikke skulle

være nogen umulighed at få de fornødne svar frem inden den tid.

Jeg tror altså, det haster. Men jeg tror til gengæld, at det bliver meget svært og meget langsommeligt, hvis vi skal opfinde en social indikation, der kan holde. Jeg har den opfattelse — som ministeren fremlagde som en af sine alternative opfattelser — at en social indikation kan føre til en næsten komplet fri abort, som det kaldes, altså en abort, som er en ret, man har under iagttagelse af en passende kontrol: det må ske under rimelige forhold og med passende samfundsmæssig vejledning.

Jeg er ikke blevet konfronteret med nogen beskrivelse af et socialt abortkriterium, som er administrerbart. Vi har selv i vort arbejde med dette lovforslag prøvet på at søge frem til kriterier, som lød bare nogenlunde overbevisende. Naturligvis kan vi altid skrive nogle ned, men vi ved, at de, der skal bedømme dem, vil variere deres bedømmelse. Allerede vore nuværende kriterier bedømmes højst uensartet ud over landet; de er dog forholdsvis nøjagtige, og endda er der meget, meget stor forskel fra det ene sted i provinsen til det andet på, hvorledes loven nu administreres. Jeg er helt sikker på, at en social indikation vil føre til en absolut forskel i administrationen fra egn til egn og formodentlig hurtigt vil vise sig umulig at administrere.

Ministeren nærede skepsis over for, om vore forventninger i retning af nedbringelse af antallet af aborter ved en ændret lovgivning ville vise sig at slå til. Hvis de tal på illegale aborter, der opgives nu, er rigtige, er jeg ikke i tvivl om, at en sådan nedbringelse vil kunne finde sted. Jeg tror, at mange, der i dag søger illegal abort, ville kunne få gode råd og vejledning om muligheder, hvis de henvendte sig på legal vis til en legal institution, der kunne efterkomme deres ønske, hvis de insisterede, men som til gengæld kunne give dem nogle råd med på vejen, der i mange tilfælde ville gøre, at de valgte en anden udvej. Jeg kan ikke forstå, at nogen lægelige sagkyndige kan tro, at man ved at gå til en kvaksalver kan få den fornødne vejledning med sig — som denne kvaksalver naturligvis ikke kan give — der i mange tilfælde ville betyde, at man måske alligevel kom til at overveje, om dette var den bedste løsning.